

willna om Kristus i en själ, då är denna själ påhitt
 född, men då också allwarligt sinnad; ewigheten med sju
 wigt är då allt för omätelig för bygat; det christliga lif-
 wet för betydelsfullt, wåra sjäalars flende allt för mycket
 farlig för att kunna betraktas med ligkiltighet och lätt-
 sinne. Då uppväcker också blotta inbillningskraftens
 religiositet, all den yttre flåten, endast afsmak och förakt.
 Och ödmjukhet, barmhertighet, redlighet, de wisa då
 också i lefwirnet att det gamla är sbrgånet och för den
 själen all ting ny wörda:

Hwad göra wi då, käre bröder, för att utbreda den
 nå dyrbara Christi kunskap omkring oss? O att jag för
 mädde ropa i alla frömma människors öron Pauli ord:
 "We mig, we dig om wi icke predika ewangelium".

Gelige ande! uppfyll oss med nitälskan, med barmheri-
 ghet och kärlek för de som omkring, ja som omkring
 ma af brist på denna kunskap (Sok. 4).

S. Perne

Gv. Kyrkowan

Någon af följande numror af denna Tid-
 skrift kommer att utgifwas med ett och ett
 halft ark såsom ersättning för denna.

Wiken

Tryckt hos W. N. Nygren.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 6. Juni. 1853. 2 Årg.

Om wäckelserna i Torneå Lappmark.

Årsk. N:o 3.

Ett nådemärke är ett stort under i nådens rike. Den
 kända försoningen med Gud hörer till den stora
 hemligheten. hwilken alla rätta Christna fått erfara och
 känna; Och äfwen Luther har fått erfara dessa nådes-
 märken, då den lefwande Åron tändes, hwarigenom
 dörran till himmelen öppnades för honom, och just i
 detta ögonblick kände han sig wåra frälst ifrån döden
 och djshwulens wåld. Men nuwarande äkta Lutheraner
 autaga icke dessa "sensations interna", hwilka de an-
 se för swärmeri. De måste således förkasta den kända
 syndasörger, och den kända nåden. Wåra Na-
 tionalistiska Theologer hafwa för syns skull, låtit infö-
 ra läran om ångern, bättringen och nya födelselt i wå-
 ra Christliga Läroböcker, men denna nådens ordning
 är så ofullständig och felaktig, att ingen kan beras så
 någon rätt uplysning om de stycket, som till en rätt om-
 wändelse och pånyttfödelse höra. Desutom är det endast
 grofwa brottlingar, som behöfwa ångra sina synder.
 De fina och förnåma brottlingarne, behöfwa icke sigta

sig för någon. De säga wänligen: det angår ingen huru jag lefwer, jag skall sjelf swära för mina gerningar. De äntem här menniskan efter Luthers dödd, fått en fri wilja i andeliga ting; hon behöfwer icke numera frukta för ansvar och redogörelse i en annan werld, bara hon lefwer någorlunda dydigt och anständigt i utwärtens måtto. Ty människans onda wilja är icke människans egen wilja; (Marterfen) menniskan har en wilja, som icke är hennes egen. (Petrellis Psychologi för Prest och Pastoral Examina). Den onda wiljan är icke människans wäsendliga wilja; (Marterf.) menniskan är positivt god (Petrelli). Swad är det då för nöd, att blifwa salig?

Churu dessa Rationalistiska sattsar uphäfwa Läran om förföringen, antagas de likwäl af nu warande Theologer, emedan ingen lagt något hinder i wägen för sådana Läroböckers begagnande uti hwilka sådana sattsar finnas. Det kan icke undgå den enfaldigaste Lärares upmärksamhet, att en människa, som icke tillagnar sig den onda wiljan, såsom sin egen wäsendliga wilja, men deremot tillagnar sig den goda wiljan, såsom sin egen wäsendliga wilja, en sådan människa kan icke wara brottlig, så wida hon icke låtit den onda wiljan nibryta till handling. Den enda wiljan sjelf är icke något brott emot Guds Lag emedan hon icke är människans egen wilja. Menniskan kan således icke wara ansvarig för sin onda wilja, emedan denna wilja är en annans wilja (?) Martersen anses nu för tiden wara en god Theolog, och till och med renlärig. Men han kullkastas Lutherska läran immerfort, och gör hela läran om föf-

soningen öfwerflödig, då han antager wiljans activa och positiva, ja till och med absoluta (?) frihet. Han påstår uti moral filosofies System, att "Människans wäsendliga wilja will alltid det goda och förnuftiga; och tillägger "Ingenting är godt utom den goda wiljan". Huru kan en sådan människa wara brottlig, som alltid will det goda och förnuftiga? Och emedan ingenting är godt utom den goda wiljan; så måste hwarje människa, som har den goda wiljan, verkligen wara god: ty Gud ser till den goda wiljan, som Filosofen tillagnar sig, men den onda wiljan angår honom icke. Och sålunda är Filosofen, Rationalisten eller Fritänkaren, genom den goda wiljan positivt god. (Petrelli) Menniskan är således icke positivt ond, såsom Reformatorerna hafwa påstått. (uti 2 artikeln af Augsburgiska bekännelsen). Men skillnaden emellan Luther och Filosofen består deruti, att den förre betraktade den onda wiljan såsom sin egen wilja, och den sednare betraktar den goda wiljan såsom sin egen wilja. Det kommer således an på tillagnandet blott. Om människan tillagnar sig den goda wiljan, så är hon god: om hon tillagnar sig den onda wiljan, så är hon ond. Så wida nu Filosofen tillagnar sig den goda wiljan, såsom sin egen wäsendliga wilja, hwilken alltid will det goda och förnuftiga, så är han verkligen positivt god; och behöfwer icke wara brottlig, emedan han icke will wara brottlig. En sådan behöfwer således icke hafwa ett oroligt samwete; icke behöfwer han hafwa någon kämbär ånger; och ännu mindre behöfwer en sådan hafwa samweteqwal, eller hjerte ångest. Således kunna icke

våra rationalistiska Theologer, antaga den kända syn-
daängern och ännu mindre kunna de antaga den kända
bara församlingen, eller rättfärdiggörelsen, såsom en *actus gratiae sensibilibus*, det vill säga en verklig kända
bar nådewerkan. Bruhn påstår uttryckligen, att sådant
är bara swärmeri "*An effectis vero fidei Criteriis
numeranda sunt sensationes internda*, Bruhns Theo-
logi det vill säga: de iure eller inwärtas känslorna, ä-
ro att räkna ibland inbillade kännemärken på tron.
Alltså får icke den ångersfulla känna någon syndasorg,
och den benådade får icke känna någon glädje.

Så wida våra Rationalistiska Theologer anse all lif-
aktighet i Religionen för swärmeri; så måste de äfwen
bedöma Luthers erfarenheter från den Rationalistiska
synpunkten. De måste anse allt sådant för öfwerdrift,
som uti den första Christna Församlingen uppenbarade
sig som ett bewis på Guds synnerliga nådewerkingar.
Luthers grubblande är ett onödigt grubbel: hans lefwand-
de tro, war en synwilla: *sensationes internae* hos Lu-
ther måste nu anses som swärmeri. Det högsta bewis
på Guds andas nådewerkingar, eller *andans drifter*,
betraktas nu som kyrkoförgärlse. Ännu otroligare må-
ste de Christnas syner och nyrenbarelser förefalla, då de
höga känslor, som utgöra den lefwande Christendomens wä-
sende, anses som swärmeri. De första Christnas syner anså-
gos af Hedningarne som ett verk af onda andar: de wisaste
Hedningar påstodo att de Christna woro besatta af onda
andar. Och detsamma måste äfwen nu tidens döpta Hednin-
gar påstå, om de skulle komma i beröring med den lef-
wande Christendomens yttringar. Våra Theologer an-

taga wanligen Filosofernas lära om själen, såsom wo-
re denna lära grundad på Guds ord och de symboliska
böckerna. De kunna således icke gilla Läkarens åsigt
i Läran om själen; deraf följer, att de förbodo krafter,
som finnas i mennisko hjertat, betraktas som galenskap,
när dessa krafter händelsewis upwäckas till verksamhet,
såsom historien om den animala magnetismen utwi-
sar. Den känslolösa Filosofen kan icke föreställa sig, att
menniskan bär ininom sig en oshyglig werld, som den åt
sinlighetens hängisna werldstrålen, icke kan förnimma.
Det fordras en stor själskrafternas stegring, innan hen-
nes ögon kunna öpnas för åskådningen af denna inre
werld.

Vår Gräfsare säger: *Himmelriket är inwertes i
Gder*. Om nu hennes ögon öppnas till en åskådning
af detta Himmelrike, så har hon verkligt kommit till
åtnjutande af den salighet som åskådningen medför. Och
så wida Filosofen icke kan bewisa, att Himmelriket är
på något rum utom menniskan; så måste det vara *in-
wertes i menniskan*: det är en salig förnimmelse af en
oshyglig werld, som menniskan bär in om sig, ehuru den-
na inre werld — andens werld — eller de oshygliga
krafter, som blifwit nedlagda i mennisko naturen, icke
kunna blifwa föremål för hennes åskådning, innan de
slumrande själs krafterna blifwit upwäckta till verk-
samhet.

Men om Himmelriket är inwertes i menniskan; så lä-
rer helvetet och afgrunden vara lika nära, så wida
helvetet icke kan sägas vara på något rum utom henne.
Det är en allmän erfarenhet att menniskans lycka och

sjästa beror hett och hållet af den sinnesstämning, eller det själs tillstånd, hvaruti människan befinner sig. Ur människan uti ett olycksaligt tillstånd, så är hon i helvetet. Men är hon uti ett lycksaligt själs tillstånd, så är hon i Gimmekriket. Men så vida äfven de sörsta tänkare och Filosofer antaga att det finns en ond vilja, som dock icke är Filosofiens egen vilja; så hafva de dermed medgifvit, att det onda finnes i människo naturen, och detta onda som Luther och alla christna måste tillägna sig såsom någon ting eget, ehuru det goda dermed icke helt och hållet förnekas: detta onda kan också uppväckas till verksamhet genom budordet som i Paulus Uppväckte all begärelse, emedan synden fick lif genom Lagen. När alltså de onda krafterna uppväckas till verksamhet jämte de goda: så kunna äfven dessa passioner, och dessa djefvar blifva föremål för en åskådning, och sålunda kan en människa hwilkens själskrafter blifwit stegrade till en högre grad af verksamhet, se både Gimmekriket och helvetet inom sig, emedan hon har dem båda i sitt eget hjerta. Emedan en osörfordad människa bär Helvetet i sin egen barm: kan han icke slipa ifrån det på annat sätt, än genom försoningen: Luther kunde icke få samwetsfrid på annat sätt än genom den lefwande tron. Den som är i samwetsqual, han har helvetet inom sig: han är med kropp och själ i afgrunden, och em det inre ljus öppnas för åskådningen af hjertats tillstånd; så måste han se sig sjelf i afgrunden.

När man betraktar en människa, som har en syn; så wetter man att hon är liflös. Hon wet icke af den ytter-

werlden. Smellertid ser man att hon under förståndens omväxling skiftar färg. Detta ingår dsupare i Synlösheten, än någon Nationalist kan föresälla sig. Gästiga passioner utöfva sin werkan på hjertat och hela organismen. Passionerna förändra blodcirkulationen, och blodets beståndsdelar. Sorg, smuktan, glädse, kärlek, kunna förorsaka stora förändringar i det organiska lifvet. Ett hästigt utbrott af dessa Passioner, kunna förorsaka svinnningar och döden. Detta är en bekant sak ibland Läkare, som studera Physiologien. De elika Passionerna hafva dock en elika werkan på hjertat. Fruktan och sorg hämma blodcirkulationen; och dånningar, som följa på dessa passioners hästigare wäldsamhet, förorsakas af hämmadt blodflöde till hjernan. Därföre ser man hästigt påkommande förskräckelse och sorg förorsaka blekhet, Öfede, glädse, kärlek, mod och ambition påkommande blodcirkulationen; dånningar, som följa på dessa passioners wäldsamhet, utbrott förorsakas af allt för hästigt blodflöde till hjernan. Orad angår de moraliska passionerna, som kunna uppväckas genom de Religiösa känslornas liiwande; så kunna äfven dessa förändra hästigheten i blodcirkulationen, och sålunda förorsaka wißa känslolika Passioner i Cyllas, under hwilket det yttre medvetandet författes i överksamhet och endast det subjectiva medvetandet författes uti en högre grad af verksamhet; så att de omväxlande känslorna i hjertat uppenbara sig uti det subjectiva medvetandet; såsom åskådliga föremål, liksem i en dröm. Att dessa moraliska passioner skulle wärdas skadliga för hälsan, har jag icke kunnat förmärka. Vi kunna icke anse egemätsfärdigheten för en mora-

liff passion; emedan den är den nedrigaste af alla passioner, som vi känna: de wästa rädgas wiserligen ofta af denna swart ande, som dref Judas, att hänga sig, och då vår Frälsare icke kunde hindra denna djefwul att drifwa Judas till hetsword, så kan man icke fordra, att någon annan andelig lärare skulle kunna förekomma alla djeflar att störta en eller annan i förderswet. Man har sett af Tidningarne, att många menniskor i sednare tider af Religionens grubbel afhänt sig lifwet; och måhända skulle sådana olycksbändelser icke hafwa inträffat om de grubblande hade haft någon i nådens ordning Erfaren andelig man, att rådfråga; men i brist af förnuftig ledning hafwa de blifwit rubbade till sina sinnen, och sålunda blifwit offer för egenrättfärdighetens grusliga plågande, hwilken slutligen förtat dem i förderswet. Luckligtwis hafwa icke många sådana olycksfall inträffat bland de wäcta i Norden. En mycket bilyerisk Loxqvinnu i Suckasjärwi har varit skedd i tre dygn, såsom man förmodar af Religionens grubbel, men utan men för hälsan; hon war lika frisk och sund som förut när hon kom till lif. Hos denna qwinna hade intet tekn till lif sumnit under hennes skedd. Likwäl hade lifwet icke flött ifrån henne. Wi nämna detta sådant ett bewis på de moraliska passionernas werkan på hjertat. Då vi äfwen nämnt passionernas förwaga, att hämnna och pålunda blodomloppet, så hafwa wi allt hwad wi behöfwa för wäkt, ändamål, i Zoologiast. hänseende.

Det underbara uti dessa hänrytningar består deruti att så många ömwarlande känslor, kunna lösas ordentligt på hwarandra, och utrenbara sig i menniskans subjectiva medwetande såsom någonting objectivi; det som är och ser

inwärt, wisar sig för åskådaren såsom någonting utwärt. Så har det hänt, ehuru mera sällan, att man kändt en widrig swafwelluft, när någon wändats i hårt samwetsqwal; man har till och med sett en ånga uppstå från deras mun, som utvecklat swafwelluften. Någon gång har man sett ljusa strimmor swafwa öfwer dem som varit i stark rörelse eller glädje. Dessa ljusa strimmor, blytar eller ljungeldar har jag sjelf sett flera gånger, utan att med säkerhet kunna afgöra, om de har varit utom eller inom mig; dock synes det troligast, att elixtarne eller ljungeldarne, som jag sett, hafwa varit i mitt eget hjerta. Om Julaston 1847, under mitt gående till kyrkan, då jag såg kyrkotögen vara full med folk, träffades mitt hjerta af en inre blyt eller ljungeld, hwilken jag känd flere gångor wid dylika tillfällen; det war liksom en ljusare fläkt från en högre werld. Åskådningen af den till kyrkan strömmande folkmassan upväckte nämligen en flyktig känsla, hwilken följ som en blyt genom hjertat och åtsjödes af den lika hastigt påflygande tanken: "Skall jag utsling wara dessa blindes ledare till ewigheten?" några sekunder derefter såg jag en stor ljus låga utströmma från kyrkotaket i Skareswands uti sydlig riktning; samma afton hade några af Församlingens medlemmar sett små swarta wälnader flaxande omkring de upptända ljusen i Ljustrokan. Det föreföll siarénä som skulle dessa små swarta wälnader hafwa mycken lust att släcka ut ljusen; men förgäfwes. Att dessa ljungeldar, som jag såg förmodligen i mit eget hjerta, komma ifrån Sinai berg, och woro en åskådning af mitt eget inre tillstånd, kan stutas deraf, att då

Jag någon gång sednare varit uti en hård kamp och strid med djefwulen (Luther, Paulus) eller Lagen, som bor i mina lemmar; (Paulus) hwilken strid Luther, sålar: "djefwulens anfäkningar; så uppenbarade sig det onda, det will säga; den djefwul, som bor inom människans själf, såsom en Person, som wille draga mig ut genom femret. Wid ett annat tillfälle uppenbarade sig detta onda såsom en Björn, som låg under fången och söfökte lyfta opp fången, ehuru det icke lyckades. En annan gång såg jag den store draken wisat sina tänder åt mig; och det är nu redan bekant för denna Tidningsläsare huru den gamle ormen wisat tänderna åt mig). Sådana åskådningar komma från människans inre eller ifrån den andewerld, som finns inom människan själf. Det öfwerenssträmmer med Lärjungarnes föreställning om andarnas werkan på människan; och ehuru skriften (en allmän föreställning om skriften eller skriftdjefwulen synes i den allmänna sektron; likasom och talesättet: Dären skrattar förekommer hos Salomo) redan titlat mångens hjerta till ett inferniskt löje, wid läsningen häraf; skall dock detta löje vara ett talande bewis på den skrattandes egen dårskap och dumhet; ty merändels skrattar den mest, som minst tänkt öfwer andarnes werkan på människonaturen. Historien om Regis, som kröp in i Swin-hjorden, höres som galenskap för den, som själf är galen; och när Evangelisten berättar, att andan fastade ynglingen, än i elden och än i watten; så låter det så roligt i Nationalisternas öron, att han är färdig att ge upp ett gyskratt. Men hwad skrattar han åt? Kanste är han själf ett andeligt swin,

uti hwars hjerta Regis har krupit in, och nu skrattar han åt sin egen ofärd. Wår tids rationalistiska Theologer anse de Christnas syner och uppenbarelser för skreck, widspelpelse och swärmeri; detta kemmer dels af deras totala brist på egen erfarenhet i andeliga ämnen, dels af deras hemliga och uppenbara Rationalism eller förnustes wisdom, som förleder dem att betrakta Lärnan om själen och andarne ifrån den hedniskt Filosofiska synpunkten; hwadan och Gud uti nuwarande Theologers skrifter har endast wilja och förstånd, men intet förnuft, intet samwete, intet hjerta. Djefwulen, med hwilken Luther hade så mycket att besätta, finns nu mera icke till. Han har helt och hållet förswunnit utur Theologernas medwetande. De säga wankligen: wi hafwa ingenting att besätta med djefwulen. Djefwulens namn har förswunnit utur hela döpfelse acten.

Hwad som nu är sagdt om synerna, kan vara tillräckligt då här icke är fråga om en ny uppenbarelse. För den troende äro dessa uppenbarelser att betrakta som en ny bekräftelse på den gamla uppenbarelsen, som den werldsligt sinnade människan icke bror sig om. Suraledes det Gudomliga ordet kan blifwa lefwande i människans hjerta, och der realisera sig eller förwerkligas till någonting förnimbart, bewisat ibland annat deraf, att de flesta bland mina wäckta åhörare hafwa sett Träfsaren, antingen på korset eller i örtagården eller nyppständen ifrån de döda. Och ehuru sådana syner kunna af den kalla förnustes människan betraktas såsom följder af en uppjagad inbillning, så måste likwäl den troende betrakta dem som wertliga; emedan det

verkliga i Religionen består just deruti, att Lärnan om Försoningen blir för den tviflande lesvande och klar; liksom och Lärjungarne måste få denna synbara och förnimbara förvisning om det lesvande ordets förverkligande. Guds ord måste just på detta sätt förverkligas och åskådlig göras för den fallna människan; annars kunde Lärjungarne icke tro, att de sågo den korsfäste och törnkrönte Konungen lifs lesvande framför sig. De trodde i början, att det var en ande, en gångare eller ett spöke. Just denna tro på spöken måste nu betagas dem, när Försonaren lifs lesvande stod framför dem. Och när den med otro och förtviflan kämpande själen ser Försonaren lifs lesvande framför sig; så är detta ingalunda en tro på spöken eller en tom inbillning, såsom den döda trons anhängare vilja föreställa sig; utan det är för den tviflande en förvisning, en verklighet: "att ordet wart kött"; det blef realiseradt, förverkligadt, och således kännbart, förnimbart. En del hafva sett Gräfsaren gråtande öfver människofläglets, det andeliga Jerusalems olycksaliga tillstånd; en del har sett honom bada i blod, en bild af hans moraliska lidande i Örtagården; en del har sett Gräfsaren på korset, en bild af hans fysiska lidande; ty på annat sätt kunde icke den sorg, som Herren kände i sitt hjerta (1. Mos. 6.) öfver människofläglets förnedring, åskådliggöras för den fallna människan. Så wida lärnan om Försoningen kan blifwa lesvande i människo hjertat, och uppfattas i det subjectiwa medvetandet, som en åskådning af Försonings offret; så kan äfwen synden eller det onda i människo naturen, genom

budordet blifwa lesvande (Rom. 7) och uppenbara sig som en åskådlig bild, hwilken icke är ett spöke, såsom den säkra werlds hopen inbillar sig, utan verklighet; så wida synden werkeligen, icke blott i inbillningen, finnes till. Sålunda kunde frestaren uppenbara sig för Guds Son såsom en utom honom warande själfständig och af honom oberoende magt, hwilken han med sin allmägt icke kunde tillintetgöra till sin warelse; ej heller kunde han med sin allmägt förändra den onda andens natur eller omkrypa honom till en ljusens Engel såsom han war af beghunnen. Men Guds Son war icke af honom beroende, såsom den fallna människan, som, till följde af den fria sjelfbestämningen, bestämt sig till det onda.

Widerligen påstå våra moderna Theologer, till ex. Martenssen, att det icke fins någon personlig djefwilja utom människans egen wilja, hwilken genom den fria sjelfbestämningen till det onda, blef ond; är det nu så, att människan sjelf är det ondas princip; så har han verkligen gjort sig sjelf till djefwil; och då torde han icke lika lätt, som Rationalisten, kunna göra sig till en Engel genom en sefjim eller genom ett tjuftnep i tankarna. Rationalistens eller fritänkarens tjuftnep består nemligen deruti, att han icke tilllegnar sig den onda wiljan; han påstår, att den onda egenwiljan icke är hans egen wilja; och dermed har han slingrat sig undan det moraliska answaret för den onda egenwiljan. Smedertid kommer det icke endast derpå an, om Rationalisten will anse sin onda egenwilja såsom sin eller icke; utan han bör bewisa, att egenwiljan icke är hans egen wilja. Vi weta, att Luther måste tillägna sig det onda eller

synden såsom någonting eget; Han kunde icke säga: egenwiljan är icke min wilja.

Emedertid har rationalisten också erkänt, att det finns en egenwilja, som icke är människans egen; och måste denna egenwilja vara överflödig? Har Rationalisten så kunnat egenwiljan med den förnuftiga wiljan, att han kan säga: jag har ingenting att beställa med egenwiljan, då kan han också säga, som andra i säkerhet warande: jag har ingenting att beställa med djefwulen.

Guds Son hade mycket att beställa med djefwulen; Job war grusweligen plågad af djefwulen; den Cananaiska quinnans dotter plågades af djefwulens anmärkingar och frestelser; men den säkra hoven säger: jag har ingenting att beställa med djefwulen; Och den egenrättfärdige Rationalisten, som icke rent af förnekar den onda egenwiljan, befriar sig sjelf utur djefwulens wåld genom en Sofism, då han påstår, att människans egenwilja icke är människans egen wilja. Genom detta haraktstut i Logiken hoppar han öfwer afgrunden och inbillar sig wara i Himmetriket, då han tillagnar sig den goda wiljan och säger: **Ingenting är godt, utom den goda wiljan.** Sjelf säger han sig hafwa en god wilja och påstår, att Gud ser till den goda wiljan; Och genom detta sjelfbedrägeri i tankarna, kan Rationalisten säga: **Jag har ingenting att beställa med djefwulen.** Men genom detta sjelfbedrägeri i tankarne hoppar Rationalisten bums i afgrunden, just i det ögonblick, då han tror sig hoppa öfwer afgrunden. Ly då han icke tillagnar sig egenwiljan, utan påstår, att

människan har en wilja, som icke är hennes egen; (Westrell.) så har hon dermed tillflutit nådens dörr för sig sjelf och för oss, som tro hans falska lära om människans wilja.

Amorlunda hade Paulus erfarit, då han skrifwer: **Utän lag war synden död; men när budordet kom, fick synden lif och uppväckte i mig all begärelse.** Paulus hade således den erfarenheten, att Budordet gjorde synden lefwande och uppväckte i honom all begärelse; **"Lagen kom wrede åstad; derigenom ble också Budordet, som war giftigt honom till lifs, det blef honom till döds.** Lagen verkade hos honom förtwiljan om trälsninga genom egenrättfärdigheten. Ly genom egenrättfärdighet vill människan blifwa frälst ifrån Guds dom och straff. Detta går an för den i syndofakerhet infibda, som ber den falska dygden i veriteten och djefwulen i hjertat; men den wäkte syndaren kan icke så samwelskrid genom egenrättfärdighet, emedan egenrättfärdigheten sjelf går så långt i sina fordringar på belighet, att hon fordrar icke rent hjerta och en god wilja, innan han tillåter syndare tro sig wara Gudi beaktliga. Detta kan icke ske på annat sätt än att antingen söfwa ner alla djeflar, som sura sömsma i hjertgroven genom allebanda werdeliga nöjen och syndiga lustars tillfredsällelse, hwarigenom syndaren får frid med djefwulen och neiden, eller också måste han släpa sig ifrån djefwulen genom ett falskt konigrepp i tankarne och säga: **Jag har ingenting att beställa med djefwulen: Egenwiljan är icke min wilja.** (Martens.) Ja! se på detta sätt kan Rationalisten på ett behändigt sätt göra sig af med djefwulen. Men bewisa, min Herres, att den onda

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 7.

Juli. 1853

2 Årg.

Om wäxelserna i Torneå Lappmark.

Forts. från föreg. Nummer

egenwifsan icke är är egen-wifsa, då skola wi tro, att ni kan bedraga djefwulen derigenom, att ni i tankarna, uti er egen inbillning blott och genom ett falliskt höyp öfwer afgrunden, kunnen skaka ifrån er person synden utan ånger, utan bättring, utan Gjörförlita, utan inre kamp och strid; men jag är nästan tädd, att wi, genom detta falska Konfigress i tankarna, plunsa i afgrunden, ju i det ögonblick då ni tror er hörya öfwer afgrunden. Den wäc- te Luther kunde icke lika lätt som rationalisten hörya öfwer afgrunden. Han kunde icke genom en fössin i Loafen stå ta sig lös ifrån sin egen onds natur; han kunde icke genom speculation bekta sig sielf ifrån djefwulens wäld.

Om nu synden genom budordet får lif, och samlar sig till en ädärlig bild, hwilken genom detta budord förverkligades till någonting sonligt; huru skulle synden då se ut? U: i en bok, som kallis: **Menniskohjertat, Guds Tempel och en Satans boning**, äro några af menniskans rådande rakioner afbildade; grannlåten, werlds slårten och fåfängan får der utseende af en rådgel, som bräder ut sin grannna stiert; drinkaren ser ut som ett andeligt swin; oflybeten ser ut som en bok under brunnen; lättian får utse- de af en padda; Drimen föreställer listen o. s. v.

Forts.

— 88 —

Witeå

Tryckt hos W. N. Nygren.

Så wida synden i sina mångfaldiga yttringar werke- ligen finnes i menniskonaturen, emedan synden till sitt wäsende icke är någon tom inbillning; så kan man icke säga, att det onda, när det afmålar sig som en affly- wärd bild i menniskohjertat; sedan synden genom Bud- ordet blifwit lefwande, man kan icke säga, att denna bild är en tom inbillning, utan en subjectiv werklighet; och sålunda kan man förklara de underliga syner, som blif- wit sedda af de wäcsta; till ex. uti liknelsen om syrahän- do sådesåker, framställas de fåfängliga tankarne under bild af himmelens foglar, som äto opp en del af det himmelska utfädet. Hos en wäckt, menniska, befinnas dessa fåfängliga tankar wara skadliga, emedan de i sffse- wa Templet insmyga sig och afläda uppmärksamheten från det ena nödwändiga. De äta opp de korn, som kunde gro i hjertat; och hwilken kunde wäl bättre än storrbågaren behöfwa begrunda liknelsen om dessa foglar, som äta opp de himmelska kornen? men hwilken har si- na tankar mindre samlade och fästade på ordet, än ju-